

Sammanfattning av vägledningen: Svensk Dagligvaruhandels krav och rekommendationer för användande av varningsmärkning för allergener – PAL

Varningsmärkning för allergener "Kan innehålla spår av..." används för att informera om risker för att allergen kan finnas som en förorening i en livsmedelsprodukt. Internationellt benämns sådan varningsmärkning PAL - Precautionary Allergen Labelling.

Undersökningar bland allergiska konsumenter visar att PAL idag saknar trovärdighet och inte är en hjälp till att minska risker för allergiska reaktioner. Erfarenheter visar att PAL inte alltid är kopplad till om det finns en faktisk risk för allergisk reaktion. Mycket arbete pågår i Sverige och internationellt för att åtgärda detta. Mer information om detta arbete finns i vägledningen.

I väntan på en enhetlig EU-lagstiftning har Svensk Dagligvaruhandel tillsammans med samarbetsparters, summerat krav och rekommendationer för en bättre användning av PAL så att märkningen blir till nytta för allergiska konsumenter. Leverantörer och producenter av egna varumärkesprodukter till någon av Svensk Dagligvaruhandels medlemsföretag förväntas:

- Vara certifierade gentemot en standard för livsmedelssäkerhet. Denna standard ska vara erkänd av Global Food Safety Initiative (GFSI, se <https://mygfsi.com/>).
- Ha ett ledningssystem för livsmedelssäkerhet som är baserat på någon av de etablerade branschriktlinjerna för hantering och märkning av förekomst av allergener (se exemplen i denna vägledning).

För PAL-riskbedömningen gäller att:

1. Beslut om PAL ska baseras på en kvantitativ riskbedömning. Enbart påvisad förekomst av ett allergen i ett livsmedel, utan en värdering om den detekterade mängden kan vara skadlig – en "nolltoleransbedömning" – är inte en acceptabel grund för att använda PAL.
2. De referensdoser som används vid riskbedömningen rekommenderas vara på ED01 eller ED05 nivå (den mängd där 1% respektive 5% av allergiska konsumenter reagerar).
3. Mängden livsmedel som används vid riskbedömningen bör baseras på vad 75% av en befolkning konsumerar vid ett tillfälle. Annan portions/konsumtionsstorlek behöver motiveras.
4. Mängden allergent protein i en livsmedelsprodukt behöver fastställas (verifieras) med hjälp av en provtagningsplan och analys. Antalet prov påverkas exempelvis av om allergenet är homogent eller heterogent fördelat i livsmedlet, eller om en teoretisk riskbedömning för partikulära allergen eller VITAL beräkningar gjorts.
5. Analysdata ska omräknas (när så behövs) till total mängd protein i den allergena ingrediensen. I dag rekommenderas ELISA-metodik som gör detta möjligt, men kvantitativ PCR eller LC-MS metoder kan också användas när dessa utvecklats till att ge pålitliga resultat.
6. Analyser bör utföras av laboratorier som är ackrediterade för de ovan nämnda metoderna.
7. En säkerhetsmarginal baserad på analysresultats mätosäkerhet ska användas vid beräkningar för att bedöma om PAL bör användas.

Om dessa krav och rekommendationer kan uppfyllas blir PAL – varningsmärkningen "Kan innehålla spår av" – mer trovärdig och blir till stor nytta för allergiska konsumenter.

Denna vägledning finns i sin helhet publicerad på <https://www.svenskdagligvaruhandel.se/>